

F 161

1960

19979

I. ÉVFOLYAM

BUDAPEST, 1927. NOVEMBER HÓ

1. SZÁM

MAGYAR POSTA

MEGJELENIK ÉVENKINT NYOLCSZOR
ELŐFIZETÉSI ÁR ÉVI 8 PENGŐ
MŰSZAKI MELLÉKLETTEL 12 PENGŐ

SZERKESZTŐSEG és KIADÓHIVATAL:
I., KRISZTINA-KÖRUT 12, SZ.
BUDAI POSTAPALOTA III. 321

TELEFON: Kr. 504—13 — MŰSZAKI ÜGYEKBEN: Kr. 505—33

SZERKESZTI ÉS KIADJA A M. KIR. POSTAVEZÉRIGAZGATÓSÁG MEGBIZÁSÁBÓL
A M. KIR. POSTA JOGÁSZ- ÉS MÉRNÖK TISZTVISELŐI ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA

FELELŐS SZERKESZTŐ:

TÁRSSZERKESZTŐ:

1972/73
Dr. SZÁNTÓ LAJOS
M. KIR. POSTATANÁCSOS

PETAINEK JÓZSEF
M. KIR. POSTAFŐMÉRNÖK

A Magyar Posta Szerkesztőségének

Miniszterünk előterjesztésemre hozzájárult ahhoz, hogy a postaszemélyzet továbbképzésének és önművelődésének hathatósabb előmozdítására, hivatalos kiadásu szaklap is álljon rendelkezésre.

Erre a célra a M. Kir. Posta Jogász és Mérnök- Tisztviselői Országos Egyesülete kiadásában eddig is értékes és érdekes tartalommal megjelent „Magyar Posta“ jelöltetett ki, amely ilyképen hivatalos kiadásu szaklappá alakul át.

E szaklapnak szerkesztésére és kiadására is a nevezett egyesület kapott megbízást és külön szerkesztő bizottság gondoskodik arról, hogy tartalma a komoly szaklap mérvét megüsse és mindenkor megtartsa. A lapnak külön műszaki melléklete a mérnök kartársak részére közöl majd technikai szakkikkeket.

Midőn a lap most új jellegében először jelenik meg, igaz örömmnek adok kifejezést a felett, hogy a postaszemélyzetnek régi vágya teljesedik s hiszem, hogy a lap nemcsak a jogászok és mérnökök, hanem a többi postás kartársak között is el fog terjedni, a szakképzettséget örvendetes módon fogja fejleszteni és széles körben fogja a postáság összes kategóriáihoz tartozó tisztviselőket arra is ösztönözni, hogy szakkikkek írásával maguk is hozzájáruljanak a lap változatos tartalmához.

E reménnyel szivemben bocsátom utjára szerencsekívánataimmal az új „Magyar Posta“ első számát.

Demény Károly

Szaklapunk jelentőségéről

A posta rendeltetése közleményeknek levél, távirat és beszélgetés formájában továbbítása és az üzleti élettel kapcsolatos pénz, egyéb érték- és csomagforgalom lebonyolítása. Hogy ezen rendeltetésnek közmegelegedésre megfelelhessen, szolgálatának két irányban való tökéletesítésére kell törekednie. Először is, hogy a továbbítás végett rábizott anyag kezelése a megbízható és gyors továbbítás követelményeinek megfeleljen, másodszor pedig, hogy a továbbítás keretében használt eszközök a modern technika követelményeinek megfeleljenek. Célját azonban csak akkor érheti el, ha alkalmazottjainak módjukban áll más igazgatásoknál ezen irányokban kifejtett törekvések és ezek kapcsán életbeléptetett intézkedések megismerése. Erre két mód áll rendelkezésre: külföldi tanulmányutak engedélyezése és külföldi szaklapokban közzétett idevágó tanulmányoknak és ismertetéseknek szaklapok járatásával hozzáférhetővé tétele. Mindkét mód azonban, hogy célra vezessen, bizonyos mértékű és több oldalú nyelvismeret nélkül nem kiismerhető figyelemmel, pedig, ha a táviró, távbeszélő, rádió, stb. berendezések terén a technika haladásával nem tartunk lépést, nemcsak a közönség érdekét nem tudjuk szolgálni, hanem a magyar gazdasági életnek a nemzetközi relációkba való bekapcsolódását tesszük lehetetlenné.

Ezeket a célokat tartva szem előtt, egy régen érzett hiányon kívánt segíteni a Postavezérigazgatóság, mikor a magyar posta Jogász- és Mérnök Egyesületének közlönyét hivatalos jelleggel felruházva, alkalmazottai ismeretének gyarapítására kívánja felhasználni oly módon, hogy megfelelő anyagi támogatással ezen lapban önálló dolgozatok megjelenését, külföldi postaintézeteknél életbeléptetett ujitások és felvetett eszmék, továbbá a posta keretében alkalmazott műszaki berendezések terén elért technikai ujitások ismertetését teszi lehetővé.

A posta vezetősége számít arra, hogy alkalmazottai úgy a szolgálat, mint egyéni érdekeiket szolgáló ezen intézkedést kellő megértéssel fogadják és a fejlődés ezen fontos eszközét támogatják azzal, hogy egyesek már megszerzett ismereteiket és tapasztalataikat önálló cikkek alakjában a lap útján közrebocsátják, a szolgálat érdekében fekvő és még megoldatlan kérdéseket vita tárgyává tesznek, a szerkesztő bizottságok pedig a szakba vágó haladásokról kivonatok alakjában kartársaikat informálják és így azok részére is, akik megfelelő nyelvismeretekkel nem rendelkeznek, a haladással való lépéstartást lehetővé teszik.

Nem kétlem, hogy a m. kir. posta alkalmazottai, kik az ő odaadó szorgalmukkal a m. kir. posta jó hírnevét mindig biztosították, ezzel az alkalmalmmal élni fognak és szellemi munkájukkal a lapot az elérni óhajtott cél érdekében támogatják.

Kolossváry Endre

A hágai légipostai konferencia

Irta: Dr. Forster Károly postatanácsos

Az 1924-ben Stockholmban tartott egyetemes postakongresszus a légipostai kérdésekben — néhány általános elven kívül — nem foglalt állást, mert az egyes igazgatásoknak hiányzott még a kellő gyakorlati tapasztalata ahhoz, hogy ezt az új szolgálati ágat egyöntetűen megszervezhessék.

Az azóta elmúlt három esztendő alatt a légipostai forgalom nagy fejlődésnek indult és nemcsak a postaigazgatások, hanem a közönség is — így a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara — szükségét látták annak, hogy a légipostai kérdésekben a postaigazgatások bizonyos egyöntetű megállapodásra jussanak.

Mint hogy még nem lehetett arról szó, hogy a stockholmi szerződést és mellékegyezményeit az Egyesület egész területére kiterjedő érvénnyel megváltoztassák — amihez rendkívüli kongresszus egybehívása lett volna szükséges — az érdekelt igazgatások a stockholmi szerződés 16. cikke alapján konferencia egybehívását határozták el.

A Nemzetközi Iroda a holland postaigazgatással egyetértésben Hágát választotta ki a konferencia székhelyéül. A holland postavezérigazgatóság meghívására 1927. szeptember 1-én össze is ült a „légipostai konferencia”, amelyen 38 postaigazgatás kiküldötté vett részt. A magyar kir. postát dr. báró Szalay Gábor postafőigazgató ur és kíséretében a jelen sorok írója képviselték.

Mint hogy nyilvánvaló volt, hogy a legfontosabb kérdésben, t. i. a légipostai szállítás díjában, csak a légipostai társaságokkal való egyetértésben lehetett érdemleges határozatokat hozni, az érdekelt igazgatások már előzetesen megállapodtak abban, hogy mint szakértőket, a légiforgalmi társaságok képviselőit is meg fogják hallgatni. A meghívás alapján majdnem az összes légiforgalmi társaságok képviseltették magukat a konferencián, ahol a bizottsági üléseken tevékeny részt is vettek.

A tanácskozások előkészítése céljából a Nemzetközi Iroda felhívta az igazgatásokat, hogy javaslataikat még a konferencia előtt terjesszék elő. Ez meg is történt. 12 igazgatás, köztük a magyar, részletes javaslatokat küldött be, amelyeket az Iroda kinyomatott és az igazgatásoknak előkészítés végett megküldött.

A konferencia a megnyitó ülés után — amelyen a hollandi szakminiszter elnökölt — bizottsággá alakult át és mint ilyen először általában az alapvető kérdéseket, majd pedig — részletesen — a javaslatokat tárgyalta.

Mint említettem, a legnehezebb kérdés a légipostai szállítás díja volt. Két — részben — ellentétes érdek állt itt egymással szemben. A légiforgalmi társaságok iparkodtak magas szállítási díjakat elérni, míg az igazgatások képviselői ezt lehetőleg leszorítani igyekeztek, hogy azután a közönségtől szedendő légipostai pótdíjakat is leszállíthassák, amely utóbbit egyébként természetesen a társaságok is erősen óhajtották.

Hosszas vita után a levélpostai légi küldemények tekintetében sikerült is megegyezést elérni. Ennek értelmében az igazgatások a légiforgalmi társaságoknak az általuk szállított minden kg. levélpostai küldeményért (a bruttó súlyt, azaz a burkolatot is beleértve) a légi ut minden

Km.-e után 6/10 aranycentimeot fognak fizetni. A sulyt repülőutankint 100—100 grammra kikerekítve fogják megállapítani.

Hogy az igazgatások egymásközt történő leszámolását egyszerűbbé tegyék, ez utóbbinál 100 Km-es dijtávolságokat állapítottak meg. Kimondták továbbá, hogy a dijtérités alapja itt a nettó suly. Ennek ellenében azonban a díjat valamivel felemelték. Egymásnak tehát az igazgatások a légi-levélpostai küldemények minden 100 grammja és a légi ut minden 100 Km-e után 6.5 aranycentimeot fognak megtéríteni. E díjmegállapítás gyakorlati nagy jelentőségét a következő példával mutathatom be. Budapestről Berlinbe a légi ut 785 Km. Ezt a távolságot a fentiek szerint 800 Km-nek véve, 100 g-nyi levélpostának Berlinbe való szállítása 48 aranycentimebe fog kerülni; 100 g-ra körülbelül 7 levelet számítva, egy-egy levél légipostai szállításának költsége kb. 7 aranycentime, azaz 8 fillér lesz, ami, ha még a sok mellékköltséget, esetleges kikerekítést, stb. számításba is vesszük, a jelenlegi 40 f-es díjnak igen jelentékeny leszállítását fogja lehetővé tenni.

Sajnos a légipostai csomagok díjában nem sikerült ilyen megegyezést létrehozni. A legtöbb nehézséget itt a köbtartalom és a suly viszonyának kérdése okozta. A légiforgalmi társaságok ugyanis nem fogadták el dijtéritésül a sulyt, mint kizárólagos alapot. Rámutattak — és valljuk meg, joggal — arra, hogy pld. a női kalapdobozok óriási férőhelyet vesznek el a gépek szűk raktárhelyiségéből, viszont sulyuk alig van. Azt javasolták tehát, hogy bizonyos minimális köbtartalom 1 kg. sulynak legyen számítható, még ha azt a tényleges suly nem is éri el. Ezt mint elvet el is fogadták az igazgatások, a köbtartalom minimumában azonban a megegyezés nem jött létre. Felhozták a társaságok azt a nehézséget is, hogy a gépek ürtartalma nem olyan, hogy postacsomagokat tetszés szerinti számban lehessen szállítani, illetve kényszerítve volnának esetleg külön gépeket indítani, ami új költségeket okozna. Ilyen körülmények között azt a közvetítő javaslatot fogadták el, hogy a társaságok a légipostai csomagokért nem fognak több szállítási díjat igényelni, mint amit a magánfeltektől szállításra elfogadott árucsomagokért szednek.

A légi szállítási díj kérdésének szabályozása után a posta által a feltektől szedendő légipostai pótdíj kérdése került megvitatásra. Az igazgatások egy része először azt akarta keresztülvinni, hogy egységes díjat kelljen minden igazgatásnak szednie, bárhova szóljon is a levél. Tekintettel a nagy költségkülönbségekre, ehhez a legtöbb igazgatás nem járult hozzá. Ehelyett azonban elfogadták a két zóna rendszert. T. i. minden igazgatásnak joga lesz a díjat önállóan megállapítani, de e díj a küldemények minden 20 g-ja és a megtett ut minden 1000 Km-e után nem lehet nagyobb, mint 25 arany centime.

Kimondták továbbá, hogy az ország területén belül levő légiszállításért szintén díj igényelhető, ezt a díjat azonban egységesen kell megállapítani az egész ország területére.

Sok vitát okozott a leszámolás módjának kérdése is. Egyes igazgatások — köztük mi is — statisztikai felvételeket javasoltak, míg mások a suly naponkint való megállapítását kérték. Kompromisszumképen kimondták, hogy ezt a kérdést az érdekelt igazgatások közös megegyezésére bízzák.

Hasonlóképen az érdekelt igazgatásoktól függ, hogy az értéklevél és

értékdobozforgalmat felveszik-e vagy nem. Az átmenő országok, ha e megállapodáshoz nem járulnak hozzá, az ilyen küldeményekért, a stockholmi szerződés szellemében, mint ajánlott levelekért szavatolnak. Kimondták továbbá, hogy e küldemények légi szállításáért a feladó igazgatás szedhet biztosítási pótdíjat, ennek és a rendes biztosítási díjnak összege azonban a stockholmi értékegyezményben megszabott 50 ct díjmaximumot nem haladhatja meg.

Nem mulaszthatom el megemlíteni, hogy az u. n. kis csomag (Päckchen, paquet-poste) kérdését — úgy mint Stockholmban — itt is felvették. A javaslat lényege az, hogy áruküldeményeket 2 kg. súlymaximumig árumintadíj mellett lehessen szállítani. A javaslat tetszetős, mert az ilyen kis csomagoknak biztosítva volna a levélpostai gyors szállítása. Van azonban ennek a kis, különösen nem fejlődött iparu államokra egy nagy hátránya: t. i. hogy az ilyen küldeményért a rendeltetési igazgatás nem kap díjtérítést, míg ha azt csomagban küldik, akkor a rendeltetési ország is megkapja az őt illető díjat. Ipari kivittel nem bíró államok tehát igen rosszul járnának ezzel. Érezték is ezt az indítványozók (Franciaország és Németország) és csak mint fakultatív intézkedést óhajtották felvételni, tehát csak azokra az államokra, amelyek ez iránt megegyeznek. Ez azonban felvetette a másik kérdést, t. i. azt, hogy az átmenő államoknak joguk van-e az ellen tiltakozni, hogy az ilyen küldeményeket zárlatokban területükön átszállítsák. A javaslat a bizottsági ülésen szótöbbséggel átment, ellenben a teljes ülésen nagy örömeinkre megbukott.

Rendezték a bérmentetlen, illetve elégtelenül bérmentesített levélpostai küldemények díját is. Elv az, hogy a levelet és levelezőlapot, ha azon legalább annyi díj le van róva, mint a légipostai pótdíj, légi uton szállítják.

A csomagoknál, mint említettem, a díjra nem sikerült teljes eredményt elérni.

Egyéb csomagra vonatkozó megállapodások közül megemlítem, hogy a konferencia elfogadta azt az elvet, amit a magyar igazgatás már eddig is követett, hogy azoknak a közbeeső országoknak, amelyek nem vesznek részt a csomagok kezelésében, a rendes, tehát szárazföldi, illetve tengeri postai csomagszállítási díjra nincs igényük és ezt a díjat a felvevő igazgatás nem is szedi be. Így pld. Magyarországból a Nemzetközi Légiforgalmi R. T. útján Konstantinápolyba szóló csomagért, minthogy annak kezelésében a jugoszláv és román igazgatások nem vesznek részt, rendes postai díjat csak a magyar és a török igazgatás kapnak.

Rendezte a konferencia, a magyar javaslat szellemében a kényszer leszállás folytán rendes postai uton tovább szállított csomagok díjának kérdését is.

Hasonlóan a levélpostához, az értéknylvánítás megengedésének kérdését az igazgatásokra bizták. Kimondták azonban, hogy az értéknylvánításos csomagokért 300 frankonként minden igénybe vett légiszolgálat részére 10 ct biztosítási pótdíj szedhető. Ennek és a rendes biztosítási díjnak összege itt sem haladhatja meg az 50 ct-ot.

A légipostai ragjegyet a jövőben kék alapon fehér betűvel nyomják, a mi mesterséges fény mellett is igen szembeötlő.

Ezek voltak azok a főbb elvek, amelyeket a bizottság, majd pedig a konferencia teljes ülése elfogadott.

A határozatok, minthogy a delegátusok nem a stockholmi szerződést és mellékegyezményt megkötő államokat, hanem csak a postaigazgatásokat képviselték, nem bírnak kötelező erővel. Azokat a konferencia irodája a delegátusok által aláírt jelentés kíséretében megküldte az Egyesület országainak. Minden remény megvan azonban arra, hogy e határozatokat az érdekelt igazgatások 1928. január 1-től alkalmazni fogják. A határozatok — a megállapodásoknak megfelelően — az 1929. londoni kongresszus által alkotandó szerződésnek és egyezményeknek életbeléptetéséig maradnak érvényben.

Mint a fentiekből láthatjuk, a hágai konferencia főcélja volt a légi-postai szolgálat kérdését egy lépéssel előbbre vinni és alkalmat adni a következő kongresszusnak, illetve az azt előkészítő tanulmányi bizottságnak arra, hogy e határozatok gyakorlati alkalmazásának tanulságaiból végleges egyezményt alkothassanak.

★

A konferencia 1927. szeptember 10-ig tartott. Talán felesleges is megemlítenem, hogy a holland kormány, postaigazgatás és általában az összes hatóságok és intézmények bennünket végtelen figyelemmel, készséggel és olyan vendégszeretettel fogadtak, hogy azt leírni nem is lehet. Módot és alkalmat adtak arra, hogy Hágán kívül a két legjelentősebb városukat, Amsterdamot és Rotterdamot is megláthassuk.

Néhány szóval a holland postai berendezésekről is meg akarok emlékezni. Hágában a főposta elég régi és egyáltalában nem modern épület. Igen praktikus és a viszonyokhoz mértén elég nagy a felvevő csarnok, ahol — a poste restante osztállyal egyesítve — működik a tudakozó osztály. Ez utóbbiban a legkitünőbb tisztviselők működnek, lehetőleg a három ott szóba jövő idegen nyelv ismeretével (francia, német, angol).

Nagyon meg vannak elégedve a betüzőgépeikkel. Az amerikai Flyer rendszerű gép mindkét típusa megvan és láttuk is őket működésben. Ilyen gépek beszerzése tényleg nagy előnnyel járna nálunk is.

Van egy átszámító gépük a listarendszerű utalványok felvételénél, amely a befizetett hollandi összeget dollárra, illetve font sterlingre számítja át. Ezzel azonban ugylátszik ők maguk sincsenek valami tulságosan megelégedve.

Nagy meglepetéssel hallottuk, hogy Hágában naponta hét levélpostai kézbesítés van: az első reggel 7—8 között, az utolsó este 8 óra körül. Ez azonban csak úgy lehetséges, hogy az ajánlott küldeményeket nem kézbesítik házhoz, hanem a kézbesítők csak értesítést adnak és a küldeményekért a hivatalba kell menni.

Megemlítem végül még, hogy Hollandiában vasárnap is kézbesítik a külföldről jövő levelezést és azokat a belföldieket, amelyekre a feladók „vasárnap is kézbesítendő” szövegű és a hivataloknál olcsón kapható jelzőcédulát ragasztanak. Ugy látszik azonban ez a kérdés itt is folytonos tanulmány és kísérletezés tárgya. Előbb ugyanis a jelzőcédulákat akkor kellett alkalmazni, ha a feladó *nem* akarta a vasárnapi kézbesítést. Ezt persze kényelemszeretetből sokan nem ragasztották fel, így most a fenti rendszerrel kísérleteznek.

Láttuk a hollandi szállítólevél rendszert is, amely t. i. a csomagra

erősítve fut. Állítólag nem sok kallódik el és az egyébként vele járó nagy előny ezt a kis bajt bőven kárpótolja. A felvétel — automatikus mérleggel — hihetetlen gyors.

Igazán modern és monumentális a rotterdami postapalota, amelynek felvevő csarnoka oly nagy, hogy azt — megbocsátható — irigységgel nézték az összes delegátusok.

Nagyban és egészben azonban az a meggyőződésem, hogy a magyar posta berendezése és szolgálata a súlyos és nyomasztó viszonyok ellenére sem áll a hollandi mögött.

A postahivatalok közreműködése az országos közgazdasági (takarékosági) mozgalomban

Irta: *Dr. Körmendy József.*

m. kir. postatakarékpénztári főtitkár

A világnak majdnem minden állama keresi azokat a módokat és eszközöket, amelyek alkalmasak volnának állampolgáraikban a takarékosági eszmének felélesztésére, kifejlesztésére, fenntartására. Ez a törekvés abban leli magyarázatát, hogy a takarékoság következtében gazdaságilag megerősödött egyének összessége kétségkívül gazdaságilag megerősödött államot jelent, amely a nemzetek mai gazdasági versenyében már számottevő előny. Ha a győztes államok, amelyeknek gazdasági talpraállását és megerősödését sértetlen határok, vagy épen háborus területnövekedések között kifejthető zavartalan munka biztosítja, az állampolgárok és a köz megerősítésére ilyen eszközökhöz folyamodnak, mennyivel inkább szüksége van ilyenre egy olyan nemzetnek, amelyik szűkreszabott országhatárok között gazdaságilag, kereskedelmileg és iparilag szárnyaszegetten keresi boldogulásának feltételeit.

Az 1924.-ben Milánóban tartott nemzetközi takarékosági kongresszus felszínre vetette a takarékoságra irányuló propagandaeszközök egész légióját a mesekönyvektől kezdve, plakátokon, röpcédulákon keresztül egészen az intenzív sajtópropagandáig. Ezeknek a propagandaeszközöknek a létjogosultságát és kiváló eredményeit elvitatni nem lehet, de számolni kell azzal a körülménnyel, hogy ezek végeredményben mindig egy általános körre vannak szabva s ha tekintettel is vannak olvasó közönségük foglalkozására, nemére, intelligenciájára, társadalmi osztályára, mégsem tudják minden egyes olvasójuk személyes tulajdonságait figyelembe venni. Más azonban a helyzet az élőszóval való propagálásnál, ahol a felek egyéni körülményei, szellemi képessége, intelligenciája, társadalmi osztálya stb. már az első pillanatban megállapítható, amikor is az élőszó erejével ott lehet a kérdést megfogni, ahol az adott esetben a legjobbnak, a legcélravezetőbbnek látszik. Hol lehetne tehát egy takarékosági propaganda ideálisabban elképzelhető, mint a közvetítő postahivataloknál, ahol a szolgálatot teljesítő postai alkalmazottak a nép között élnek, ismerik életviszonyaikat, bajjaikat s tisztában vannak azzal, hogy hol lehet a takarékoságot ajánlani, mikor lehet a takarékoságra egyeseket eredményesen felszólítani,

amely esetekben kétségkívül figyelembe veendő a termés behordásának időpontja és a pénzügyi naptár adóbeszolgáltató terminusa.

Amidőn a m. kir. postatakarékpénztár az országos gazdasági (takarékosági) propaganda előkészítését, megszervezését és irányítását a m. kir. pénzügyminiszter ur rendelkezésére vállalta, természetesen sulyt helyezett a közvetítő postahivatalok hathatós támogatására. A postatakarékpénztár üzletágainak propagálása a szabályoknak megfelelően amugy is a közvetítő postahivatalok feladatai közé tartozik s jelen esetben a takarékosági propaganda elsősorban az intézet takarékülzetágát érinti. A közvetítőszolgálat pontos és lelkiismeretes ellátása terén is a postaalkalmazottakat csak elismerés illetheti, de ettől függetlenül a közvetítő postahivatalok tevékenységére és buzgó közreműködésére való appellálás ezen tulmenőleg más szempontból történik. A jól teljesített munka, a kötelességérzet legerősebb megnyilvánulása még egy magasabb etikai nyomás alatt kell, hogy álljon, ez pedig az a tudat, hogy rábeszélésük, propagandájuk sikere végeredményben csonka hazánk gazdasági talpraállására és megerősödésére vezet, így tehát a hazafias érzésnek, a szebb jövőben való hitnek kényszerítő szava, parancsa az, amelyik a száraz kötelességteljesítésen tulmenő lelkes munkát, apostoli működést kíván meg a hazájukat szerető postásoktól.

Most, amidőn a kormánynak az országos gazdasági propagandával és a takarékosági nap megtartásával kapcsolatos intézkedése nyilvánosságra került, a közvetítő hivatalokon a sor, hogy a ténykedésükhöz fűzött reményeket — mint oly sokszor a multban, ugy a jelenben is — valóra váltsák.

Néhány szó a postai kézbesítő-szolgálatról

Irta: Dr. Szigeti Jenő postatanácsos.

A háborut követő oláh megszállás idején a magyar postát megfosztották a forgalom lebonyolítására szolgáló technikai eszközök egy részétől. Az államháztartás egyensúlyának helyreállítása céljából pedig csökkenteni kellett a személyzeti létszámot. Mindezeknek természetes következményeképen a kézbesítő szolgálat berendezését is az adott viszonyok szerint kellett átalakítani.

Az átalakítás abból állott, hogy a küldeményfajok szerint elkülönített kézbesítést egyesíteni, a kézbesítőjárásokat összevonni, a kézbesítő indítások számát csökkenteni kellett. A kézbesítő szolgálat ellátása tehát a mult-hoz képest nagy mértékben hanyatlott. A hanyatlás talán ennél a szolgálati ágánál következett be a legnagyobb mértékben, mert a kézbesítés terén a munkateljesítmény egyik igen fontos eleme a kézbesítési terület kiterjedése; a terepviszonyok, az emeletek száma stb. nem változott; a kézbesítéshez szükséges technikai eszközöknek s főként a személyzet létszámának megállapításánál tehát a kézbesítendő küldemények mennyisége (a munkaegységek) nem eshet döntő sullyal a latba.

Az államháztartás egyensúlyának helyreállítása, a beruházások lehetőségé, a postai forgalomnak emelkedése folytán, a mult költségvetési év-

ben végre megindulhatott a kézbesítő szolgálat fejlesztésének munkája is, ami a folyó költségvetési évben úgy a fővárosban, mint a vidéken is, talán még fokozottabb mértékben folytatható.

Ilyen körülmények között — úgy vélem — nem lesz érdektelen, ha néhány szóban összefoglalom a kézbesítő szolgálat berendezésénél kövendő elveket s gyakorlati eljárásokat.

A kézbesítés gyors és pontos csak akkor lehet, ha a levélposta kézbesítése el van választva a csomagpostáétól. Ez természetes is. A levélposta beszállítása a hivatalba könnyebb, feldolgozása gyorsabban megy és a kézbesítési módja is úgy van szabályozva, hogy a lehetőséghez képest semmi se akadályozza a kézbesítőt előrehaladásában. Mihelyt azonban a levélkézbesítést egybe kapcsoljuk más küldeményfaj kézbesítésével, a gyors kézbesítés lehetősége kiaknázatlanul marad. De csökken a levélkézbesítés pontossága is, mert ha a levélkézbesítők a postautalványok és csekkek összegének háznál való kifizetését, esetleg a szállítólevelek kézbesítését is végzik, ez utóbbi küldemények mennyiségének hullámozása (a hó elején és végén tapasztalható erősebb utalványforgalom, rokkant- és illetményutalványok stb.) folyton változó eltolódást idéz elő a levelezés kézbesítésének időpontjában, ami a kézbesítő útjának vége felé esetleg már 1—2 órára is emelkedhetik.

Az élénk forgalmu városokban főként az első kézbesítő indításnál a levélposta gyors és pontos kézbesítése igen fontos. A székesfővárosban e tekintetben az a helyzet, hogy nagy irodai személyzettel rendelkező vállalatok munkája igazában csak az első posta kézbesítése után indulhat meg s 15—20 percnyi késedelem esetén már távbeszélő útján érdeklődnek a késedelem oka felől. A fővárosban tehát a közel jövőben a kereskedelem és ipar szükségletének kielégítése, továbbá az emeleteket járó kézbesítők tehermentesítése érdekében a reggeli órákban, az irodai munka kezdetekor 30—40 percen belül kézbesíteni fogják a nyílt üzletekkel bíró vállalatok stb. részére tömegesen érkező leveleket. Ennél az ugynevezett előleg kézbesítésnél csak a közönséges levelezést viszik majd ki, hogy még az ajánlott levelek átvételének elismertetése se gátolja a kézbesítő előrehaladását. Az első posta gyors kézbesítésére szolgálnak az ugynevezett leadási menetek is. Ahol ugyanis a reggel érkező levélposta feldolgozása a hivatalban a küldemények nagy mennyisége miatt hosszú időt vesz igénybe, vagy ahol a posta érkezése a késő reggeli órákra esik, ott az első indítás gyorsítása érdekében a közönséges levelezést már a mozgó (kalauz) postakocsikban kézbesítőjárások szerint dolgozzák fel, az így feldolgozott levelezést tartalmazó zárlatot soronkívül szállítják a kézbesítő hivatalba. Ezt a berendezést a székesfővárosban több reggel érkező mozgópostánál rövid időn belül rendszeresíteni fogjuk. Szükség esetén a leadási menet az élénk kereskedelmi forgalommal bíró vidéki kincstári hivataloknál is berendezhető.

A kézbesítés gyorsaságát és pontosságát szolgálja a kincstári hivataloknál a külön hirlapkézbesítők alkalmazása is.

A másik cél, melyet a kézbesítő szolgálat berendezésénél nem szabad szem elől téveszteni, a jelenlegi viszonyok között fokozott mértékben szükséges takarékoság, a rendelkezésre álló technikai eszközök és munkaerők célszerűbb, gazdaságosabb kihasználása.

A kézbesítő szolgálatban a csomagok házhoz kézbesítése jár a legnagyobb költséggel. E szolgálat berendezésénél tehát minden eszközzel a kéz-

besítő járatok számának csökkentésére kell törekedni. Ennek több módja is kínálkozik. Nevezetesen, ha a kereskedelmi és ipari élet a város stb. valamely pontján, vagy a főbb utvonalain összpontosul, az itt letelepült vállalatok, üzletek stb. részére többnyire tömegesen érkező sommás-csomagokat a rendes csomagkézbesítő járatok kocsijával előre lehet kivitetni. Erre a célra a kézbesítő járatokon kívül a hivatalnál berendezett egyéb járatok, elsősorban a pályaudvari járatok is igénybe vehetők. A szállítási átalányokat ugyanis a legtöbb esetben az egész napi elfoglaltság figyelembe vételével állapították meg, ami azután a fogat egész napon át való igénybe vételére módot nyújt. Ennek lehetőségét különben a szállítási szerződésben is biztosítani kell. A másik módja a költségek apasztásának abban áll, hogy az utalványok és csekkek összegének háznál való kifizetését a helyi viszonyokhoz képest kisebb-nagyobb mértékben el kell választani a csomagkézbesítéstől s gyalogos kézbesítőkkal kell végeztetni. Ebben az esetben ugyanis a járat eredeti rendeltetéséhez képest kizárólag a csomag házhoz kézbesítésre szolgál és erre a célra teljes mértékben igénybe vehető, mert a csomagkézbesítőt a pénzüsszegek kifizetése nem hátráltatja munkájában. Azt, hogy a csomagpostai küldemények kézbesítésének ilyen szétválasztása hol és milyen mértékben történjék, a forgalom nagyságától, a biztonsági viszonyoktól és attól is függ, hogy a csomag és utalvány (csekk) forgalom miként oszlik el a város területén? Ugyancsak a járművek jobb kihasználását eredményezi a levélgyűjtőjáratnak — a lehetőséghez képest — az express csomagok kézbesítésénél való felhasználása is.

Célszerű volna továbbá a csomagkézbesítésnél használt jármű szabványának felülvizsgálása, mert élénkebb csomagforgalom mellett a jelenleg használt kézbesítőkocsi a célnak kevésbé felel meg. Könnyebb szerkezetű s főként nagyobb befogadó képességű kocsira is szükség volna, melyet az élénkebb csomagforgalmi, rendszerint karbantartott főutvonalakon használnának. Ha a kézbesítőkocsi típusa jobban igazodnék a forgalom nagyságához, gazdaságosabban lehetne kihasználni, mert ezidő szerint a járatnak számos vidéki hivatalnál a kocsi korlátolt befogadó képessége miatt többször kell fordulnia s hazatérőben holt utat befutnia.

A kézbesítési költségek apasztása végett az olyan városokban, ahol az utviszonyok kedvezőek s az express csomagok forgalma külön kézbesítőjárat berendezését teljes mértékben még nem indokolja, az express csomagok kézbesítéséhez 80—100 kg. teher szállítására alkalmas tartállyal felszerelt, könnyű szerkezetű, lábbal hajtható, három kerekű hajtányok is előnyösen használhatók. Ezek a járművek a belterületen való levélgyűjtésre, a levélzárlatoknak a hivatal és a pályaudvar között való szállítására is alkalmasak.

A szabványszerű kézbesítő kocsik a főváros kereskedelmi szempontból jelentősebb területrészein a csomagok házhoz kézbesítésére teljességgel alkalmatlanok. Hiszen nem egy esetben előfordul, hogy két-három cégnek szóló csomagokat sem lehet a kézbesítő kocsival a körzetbe szállítani s külön tárkocsikat, batárokat kell pótkocsik gyanánt igénybe venni. A főváros élénk csomagforgalma belső területén a közeljövőben 8 m³-es elektromobilokkal fog történni a csomagok házhoz kézbesítése. A járművek gazdaságos kihasználása végett ezen a területen az utalványok és csekkek összegének háznál való kifizetését külön gyalogos kézbesítők fogják végezni, hogy a csomagkézbesítés gyors ütemét semmi se akadályozza. Az elektro-

mobilokat azután a kézbesítés befejeztével a csomaggyűjtéshez, esetleg más helyi járatokhoz használják majd fel, mert a nagy tőkét képviselő jármű kellő kihasználása, a lófogatu üzemmel szemben való gazdaságos alkalmazása csak ilyen módon biztosítható. Ezenkívül a fővárosban is szükséges volna különböző befogadó képességű kézbesítő kocsik rendszerezése.

A kézbesítő szolgálat berendezésének nem kevésbé jelentős mozzanata, a kézbesítő járások helyes beosztása s az egyes járásokban a sorrend pontos meghatározása. A járások megállapításánál figyelemmel kell lenni a beosztott munkaerők kellő foglalkoztatására, a város (község) területén a lakosok települési módjára, az ipar és kereskedelemnek elhelyezkedésére, a forgalom nagyságára stb. Ha vidéken az ipar és kereskedelem a város (község) aránylag csekély kiterjedésű belső területrészen összpontosul, legcélszerűbb ezt a területrészt a kézbesítő járások között arányosan megosztani oly módon, hogy a kézbesítők itt kezdjék munkájukat és sugár alakban haladjanak a város széle felé. A kézbesítés sorrendje szigorúan megállapítandó és ettől a kézbesítőnek eltérnie nem szabad. A sorrend megállapításánál egyes feleket kihagyni, másokat előnyben részesíteni nem lehet. Igen fontos az is, hogy a kézbesítő járásokat s egy járáson belül a kézbesítés sorrendjét kényszerítő szükség nélkül ne bolygassuk. Különösen áll ez az élénk forgalmu városokra, ahol az ipari és kereskedelmi élet a maga belső berendezésében évek során át hozzásimult a kézbesítés rendjéhez s annak megbolygatása tömeges felszólalásra szolgáltatathat alkalmat. Az állandóság különben nemcsak a felek érdekében szükséges, de — főként a fővárosban — a szolgálati érdek is megkívánja. A székesfővárosba szülő postai küldemények irányítása ugyanis igen bonyolult, hosszú tanulmányt, gyakorlatot igényel, amellyel az egyes kézbesítő hivatalokban speciális képzettségű külön munkaerők foglalkoznak. Az irányítás gyakori változása könnyen téves irányításra, késésekre stb. vezethet.

A kézbesítő indítások száma általában a posta érkezésektől függ. Ott, ahol külön hírlapkézbesítés nincs berendezve, az egyik indítás ahhoz a postához igazodik, amellyel a Budapesten reggel megjelenő napilapok érkeznek.

Mivel a székesfőváros az ország iparának és kereskedelmének centruma s az innen induló mozgó (kalauz) posták és gyorsvonatok útján szállított, illetve közvetített zárlatokban érkezik a kézbesítendő küldemények zöme, a kézbesítő indítások a legtöbb esetben ezekhez a postákhoz igazodnak. Legalább napi kétszeri kézbesítés minden forgalmasabb nem kincstári hivatalnál rendszeresítendő. Általánosságban a kézbesítő indítások berendezése a postaérkezések számától, idejétől, az érkezett küldemények mennyiségétől, az iparnak és kereskedelemnek a városban (községben) való elhelyezkedésétől, a kézbesítő személyzet létszámától, megterhelésétől, a postahivatal általános személyzeti viszonyaitól függ. Különösen a késő délutáni (16—18) órákban érkező levélposta kézbesítésére kell gondot fordítani s ha a rendes kézbesítő személyzetet igénybevenni már nem lehet, a hivatal belső személyzetével (belsőszolgálatos, táviratkézbesítő, gyűjtő, stb.) a levélpostai küldeményeket legalább a belső területen kézbesíteni kell.

A kézbesítő szolgálat helyes berendezése mellett nem lehet eléggé hangsúlyozni a kellő ellenőrzés fontosságát. Az ellenőrzés gyakorlása a kéz-

besítő szolgálatában a legnehezebb. A kézbesítő, mihelyt a hivatalból eltávozott, a közvetlen felügyelet alól kikerült s a járásban magára hagyatva végzi munkáját. Működését tehát a hivatalnak fokozott figyelemmel kell kíséreni.

A kézbesítő személyzet szolgálata közben állandóan érintkezik a közönséggel, amely gyakran fordul hozzá felvilágosításért. A kézbesítők kiválogatásánál tehát ezt a körülményt nem szabad szem elől téveszteni s erre a szolgálatra jó megjelenésű, értelmes altiszteket kell beosztani s kiképzésükre fokozott figyelmet kell fordítani.

A f e k b é r

Dr. Kovács József.

A P. Ü. Sz. 83. §-a tudvalevően úgy rendelkezik, hogy minden csomagért vagy értékdobozért, mely bizonyos időn túl a címzett, avagy a feladó hibájából fekszik a hivatalban, fekbért kell fizetni.

E küldemények fekbérmentes idejének helyes megállapításánál és így a fekbér helyes felszámításánál hivatalaink nem mindig járnak el egyöntetűen.

Pedig a P. Ü. Sz. idevonatkozóan elég világosan előírja, hogy a fekbérbe nem számítható be és így fekbérmentes az a nap, melyen a küldemény a hivatalba érkezett és a beérkezést követő két köznap. A kézbesítés, továbbá az után- vagy visszaküldés napjának fekbérmentessége kimondva azonban sehol sincs. Ezért a beérkezést követő két köznap elteltevel, a csomag kiváltásának, vissza- vagy utánküldésének napja után is fel kell számítani a naponként esedékes fekbért.

A fekbér kivetésénél itt-ott tapasztalható ingadozó gyakorlatra talán a P. Ü. Sz. 83. §. 2. a) pontjához fűzött következő szövegű magyarázó rendelkezés adhatott alkalmat: „A beérkezés napja után közvetlenül következő vasárnapot és munkaszünetes, illetőleg a 89. §. 4. pont 1. bekezdésében körülírt ünnepnapokat tehát szintén fekbérmentes napoknak kell tekinteni.” — Épen mert e kiegészítésre s a közönség érdekeinek védelmére szánt rendelkezés alkalmazásánál sok félreértés és változó gyakorlat alakult ki, ezért vélem szükségesnek, ha e rendelkezések helyes alkalmazásával a nyilvánosság előtt, gyakorlati példák alapján foglaljunk. — Nézzük tehát a különböző gyakorlati eshetőségeket:

1. Tegyük fel, hogy valamely csomag ez év március 21-én (hétfőn), tehát köznapon érkezett be valamely hivatalhoz. Ez a nap, — mint a beérkezés napja, — fekbérmentes. Hasonlóképen fekbérmentes, a beérkezést követő két köznap, ez esetben tehát március 22. és 23-ika. Ha most már a kérdéses csomagot csak március 28-án váltották ki, úgy március 24—28-ig terjedő 6 napra (tehát a kiváltás napjára is) kell fekbért felszámítani, noha március 25-ike Boldogasszony és 27-ike vasárnap, tehát közbe két ünnepnap is esik.

2. Második példának vegyük azt az esetet, hogy a kérdéses csomag március 20-án, vasárnap érkezik be — és március 24-én váltják ki. Ez esetben a fekbér 2 napra (23-ra és 24-re) esedékes.

3. Ha a csomag március 25-én (péntek, Gyümölcsoltó boldogasszony

napja, tehát a 89. §. 4. pont 1. bekezdésében körülírt ünnepnap) érkezik be és azt március 30-án váltják ki, úgy fekbérmentes napok lesznek: március 25. (mint a csomag beérkezésének napja); március 26. (mint a beérkezést követő első hétköznap); március 27 (vasárnap, mint a beérkezést közvetlenül követő ünnep) és március 28-ika, vagyis hétfő is, mert az alaprendelkezés fekbérmentesnek a beérkezést követő két *hétköznapot* mondja.

Ha tehát a csomagot címzettje csak március hó 30-án váltotta ki, úgy összesen 2 napra (29. és 30-ra) köteles fekbért fizetni.

4. Ha azonban ez a csomag március hó 24-én (csütörtökön) érkezik be és 30-án váltják ki, a helyzet fekbér szempontjából így alakul: március 24-ike, mint a csomag beérkezésének napja fekbérmentes; de fekbérmentes 25. és 26-ika is, mint a beérkezést követő két nap. Ámde az idézett 83. §. 2. a) pontja kifejezetten a beérkezést követő 2 hétköznapot mondja fekbérmentesnek; március 25-ike pedig munkaszünetes ünnepnap (Gyümölcsoltó boldogasszony), ezért még a 26-át követő legközelebbi nap is fekbérmentes lenne; ez azonban március 27-ike, ismét vasárnapra esik; ezért azután még március 28-ika is fekbérmentes. Tehát a március hó 24-én beérkezett és csak 30-án kiváltott csomagért, a közbeeső két ünnepnap miatt szintén csak 2 napi fekbért (29. és 30-ra esőt) lehet felszámítani.

5. Tegyük fel most már, hogy e csomag március hó 23-án (szerdán) érkezett be hivatalunkhoz. Ez esetben a fekbérszámítási lehetőség (a csomagot most is 30-án váltja ki címzettje) így alakul:

Március 23-ika, mint a beérkezés napja, fekbérbe nem számít. Március 24-ike, mint a beérkezést követő első hétköznap szintén fekbérmentes. A második fekbérmentes nap március 25-ike, Gyümölcsoltó boldogasszony, tehát munkaszünetes ünnepnapra esvén, ezért az azt követő március 26-ika (szombat) még fekbérmentes lesz, mert ez a szabályokban engedélyezett második fekbérmentes hétköznap. Az ezt közvetlen követő március 27-ike tehát már hiába esik vasárnapra, ez, valamint 28., 29. és 30-ika már fekbéreköteles napok lesznek, mert szombaton, március hó 26-ikán lejárt a szabályokban biztosított 2 fekbérmentes hétköznap is. Ha tehát a címzett nem akart volna fekbért fizetni, úgy csomagját legkésőbb szombaton, március 26-án ki kellett volna váltania. Ha ezt nem tette, úgy nem a posta hibájából maradt az március hó 30-ig raktáron s így mulasztásának következményeit — beleértve a közbeeső ünnepnapokra eső fekbért is — a címzettnek kell viselnie.

6. Az elmondottak alapján most már mindenki előtt nyilvánvaló, hogy a husvét előtti pénteken (Nagypénteken) beérkezett s idejében ki nem váltott csomagnál fekbért csak Husvétot követő szerdától, Husvét szombatján beérkezett ilyen csomag után pedig a husvétünnepet követő csütörtöktől lehet felszámítani. De viszont, ha egy csomag már Nagycsütörtökön (Husvét előtti csütörtök) beérkezett s azt címzettje csak a husvétünnepet követő kedden váltja ki, úgy a Husvét vasárnapjára és hétfőjére, valamint a kiváltás napjára, keddre esedékes 3 napi fekbért már meg kell fizetni, mert Nagypéntek és Nagyszombattal a csomag beérkeztét követő két fekbérmentes hétköznap letelt.

A teljesség kedvéért meg kell még említenem, hogy a P. Ü. Sz. a posta-restante címzett csomagoknál azok beérkezését követő 7, a hivatal

külkézbesítő körzetébe, illetve idegen községbe tartozó csomagoknál, — amennyiben ily helyekre egy héten legalább hatszor van kézbesítés — 14 napban állapítja meg a fekbérmentes napok számát, kimondva, hogy ha a 7., illetve 14-ik nap munkaszünetes ünnepnapra esik, még az azt követő hétköznap is fekbérmentes.

Ebből láthatjuk, hogy nálunk meglehetősen körülményes az eligazodás a fekbérmentesség kérdésében, épen a sok pontban felsorolt részletrendelkezések miatt, melyek mindenike a közönség érdekeit volna hivatva védeni.

Önkéntelenül felvetődik a kérdés, nem lehetne-e a fekbérmentességet illetően egyszerűbb, illetve egyöntetűbb rendelkezést üzletszabályainba beiktatni.

Az osztrák posta e tekintetben jóval egyszerűbb s így a gyakorlatban biztosabban alkalmazható szabályt állított fel a fekbér kiszámítására. Egyrészt kimondotta nevezetesen, hogy fekbért csak a csomag után kell fizetni; tehát értékdoboz után már nem, másrészt fekbérmentesnek ismeri el a csomag beérkezésének, kiváltásának, után- vagy visszaküldéseinek napján kívül, annak beérkezését követő két napot; nem tesz tehát különbséget a vásár-, ünnep- és hétköznapok között. Kettőnél több fekbérmentes napot csak a posta hibájából raktáron fekvő csomagoknál engedélyez. Tehát még a posta-restante, a külterületre, avagy idegen községbe címzett, illetve vámcsomagok után sem ad kettőnél több fekbérmentes napot, mert felfogása szerint ez esetekben sem a posta hibája, hanem a felek előre kijelentett akarata (címzés) okozza azt, hogy a csomag esetleg kettőnél több napig hevert raktáron.

A comói nemzetközi táviró-verseny

Irta: Harnyay János p. főfelügyelő.

A Comóban 1927. évi augusztus hó 29-én kezdődött negyedik nemzetközi táviróverseny szeptember hó 8-án fejeződött be.

A versenyen 12 állam postaigazgatásának 316 távirásza vett részt, akik közül többen két-három rendszeren is versenyeztek.

Morse rendszerre 19, Hughesre 14, Baudotra 37, Siemensre 8, irógépes Sounderre 5 díj, azonkívül egy bajnokság és egy képviseleti díj (Prix Représentation), a női versenyzők részére pedig külön 5 díj volt kitűzve.

A bajnoki díj nem került kiosztásra, mert nem volt oly versenyző, aki legalább 3 rendszeren díjat nyert volna. A képviseleti díjat Olaszország kapta, versenyzői ugyanis Morsen és Hughesen az első, Baudoton pedig a második díjat nyerték a legnagyobb összpontszámmal.

Hughesen az 1., 2., 10. és 13. díjat az olaszok, 3-ikat a belgák, 4-iket a spanyolok, 5. és 14-iket a németek, 6., 8. és 11-iket a svajciak vitték. A 7. díjat Boldog Ádám s. ellenőr, magyar távirász kapta és pedig az olasz postaigazgatás 500 liráját és a veronai Kereskedelmi és Iparkamara által felajánlott aranyozott ezüstérmét.

A magyar távirászok csak Morsen és Hughesen versenyeztek.

Hughes távirászáinak versenyeredménye, összehasonlítva az 1911. évi turini és 1922. évi berlini, valamint az országos versenyekkel, jónak mondható.

A *Morse eredmény* — az összes külföldi távirászokat tekintve — gyenge, mert a 140 Morsen versenyző közül csak 51 érte el a megkívánt pontszámot.

A kirendelt két magyar Morsista közül Major István s. ellenőr, aki az 1925. és 1927. évi országos versenyen az első, az 1926. évin a második díjat nyerte, erős indiszpozíciója következtében Comóban nem került a helyezettek közé.

Varga Péter s. ellenőr azonban 1897. pontszámmal a 33-ik helyet kapta, ami, tekintve, hogy 140 Morse versenyző közül csak 51 érte el a megkívánt pontszámot, szintén dicséretre méltó eredmény. A gyenge Morse eredmény főoka főképen a tiz betűs szavakból álló szöveg, mely kivált a hallás utáni vételnél igen fárasztó. Turinban és Berlinben 5—6—7—8 betűs szavakból állott a versenyszöveg és a Berlinbe kirendelt Joó János rádió a 14. és Kovács György a 18. és a Sounderen is versenyző Joó János a 17. helyre került.

Versenyzőink sokkal jobb eredményt értek volna el, ha a nálunk használatban lévő Hughes gépeken versenyezhetek volna. Comóban ugyanis a gépek rendes íróasztal magasságuak voltak, billentőzetük túl kemény és a billentők visszaütése aránytalanul erősebb, mint nálunk. Morsistáinkat pedig zavarólag befolyásolta az a körülmény, hogy a szöveget a nálunk teljesen szokatlan tintaironnal kellett írni.

E nehézségeken kívül a verseny nyilvános lévén, a versenyzőket a közönségtől csak egy kifeszített zsinórkorlát választotta el, úgy, hogy a szűk átjáróban szorongó nézők lármájukkal, folytonos ide-oda járkálásukkal mód felett zavarták őket.

A nemzetközi jurybe delegált két magyar kiküldött, valamint a versenyzők az ottartózkodás egész ideje alatt a legnagyobb előzékenységgel találkoztak. A magyar delegáció vezetője, *Dimény Mózes* főigazgató részére minden alkalomkor az idegen delegátusok sorában, a német kiküldöttel együtt az első hely jutott, csak azután következtek a francia, spanyol, holland, svájci, román és csehszlovák delegtus.

A záróünnepély alkalmával, amikor is a díjakat Pennavaria h. államtitkár, Pession olasz postavezérigazgató, továbbá a comói országgyűlési képviselő, a comói podesta, a postás fascista egyesületek főtitkára, valamint több olasz előkelőség és nagy diszes közönség jelenlétében *Ciano* közlekedési miniszter osztotta ki, az ünnepi beszédet *Gneme* vezértitkár, a verseny elnökének kérésére *Dimény Mózes* főigazgató tartotta meg.

Dimény hosszabb beszédben megköszönte a külföldiek nevében az olaszok páratlanul szives vendéglátását, méltányolván elsősorban *Gneme*, a rendezőség, valamit a versenymunkákat felülvizsgáló bizottság igazságos, precíz munkáját. Rámutatott arra, hogy a világ összes távirászai hálás szívvel adóznak az olasz nemzetnek, mely Galvanit, Voltát, Marconit adta az emberiségnek.

A magas szárnyalású szép beszédet *Ciano* miniszter a legszívélyesebben megköszönte, a hallgatóság pedig élénk „Evviva”-val s tapssal honorálta.

A mostani versenyeredmény ismét igazolja azt a véleményt, hogy egy nemzetközi versenyen az az állam viszi a legtöbb díjat, amely a legtöbb jó versenyzővel jelenik meg. Megjegyezzük még, hogy az utódállamok közül Jugoszlávia nem jelent meg a versenyen s Csehszlovákia nem nyert díjat.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Értékcikkelarusítási jutalékot a német posta senkinek nem fizet. A német papirkereskedők ilyen irányu kérelmét a postaminiszter legutóbb azzal utasította el, hogy amennyiben jutalék nélkül nem volnának hajlandók bélyeget árusítani, egyszerűen szüntessék be az árusítást.

Hivatalnokok ujságírói tevékenysége a németeknél is szabályozva van. A birodalmi munkaminiszternek 1922. május 3-án megjelent rendelete szerint az egyes állami hivatalnokoknak meg van ugyan engedve, hogy felettes hatóságuk előzetes tudomása, illetve engedélye nélkül is cikkeket adhasanak közre, melyekben a törvények, törvényszerű végrehajtási utasítások, avagy a hatóságoknak nyilvánosságra hozott intézkedéseit is tárgyilagos kritikával illethetik. Azonban, mint a hivatali kötelezettségekkel össze nem egyeztethető, tilos valamely hivatalnoknak felettes hatóságát, vagy annak intézkedéseit, a nyilvánosság előtt tárgyilagosságot nélkülöző, vagy a hatósági tekintélyt lejárató formában támadni, avagy még nyilvánosságra nem hozott hatósági intézkedést, avagy belkezelési ügyeket előzetes beleegyezés és engedély nélkül nyilvánosságra hozni.

Bádogpecsétjegyeknek (plombáknak) kézi darabok lezárásánál való igénybevételét újabban a német posta megtiltotta. Az értékküldemények lezárásának eme módja a gyakorlatban ugyanis nem vált be. A plombák nyílásait a legegyszerűbb eszközzel, pl.: szeggel is, különösebb fáradság nélkül, annyira lehet tágitani, hogy a zsinég vége kihúzható és az értékküldemény tartalma a felbontás maradandó nyoma nélkül könnyen megdézsmálható.

Ezeket a kettősen domboru felületű bádogpecsétjegyeket (plombák) újabban nálunk is használják egyes cégek csomagjaik lezárásánál. A P. Ű. Sz. csak sommás csomagoknál engedi meg azok használatát. E bádogpecsétjegyek nem azonosak az ólompecsétzárral, mely lényegesen nagyobb biztonságot nyújt a vele lezárt küldemények tartalmának, s amely ólomplombákat különösen a tengerentuli országok oly szívesen használják postai zárlatok lezárására.

Visszaéléseket az olasz távirda igen szigorúan bünteti. Az olasz igazgatás ugyanis váratlan szemlék útján megállapította, hogy a távirda vezetőkeket a személyzet utóbbi időben feltűnő nagymértékben használta magánközleményeknek díjazás nélküli továbbítására. E visszaélések megtorlása-

ként a következő rendbüntetések léptette életbe:

Könnyebb természetű szabálytalanság megállapításánál 2—10 liráig terjedő pénzbírságot alkalmaznak, mely bírság, ha magánlevelezés közben a tettes sértő kitételeket is használt 5—25 lira között is mozoghat.

Súlyosabb visszaéléseket a minisztériumhoz kell jelenteni és egyidejűleg fegyelmi eljárást is kell indítani a tettes ellen.

Ha a távirdatevetéket az alkalmazott harmadik személy érdekében használta volna visszaélészerűen, a bírság 10—50 lira között változik.

A pénzbírságtól függetlenül a magánlevelezés minden szaváért 25 centissimót, súlyosabb esetben 75 centissimót kell még jövedéktérítés címén fizetni.

Hirdetéseket a német posta nem alkalmaz többé a postai járművek és a levélszekrények külső oldalfalán, mert a reklámok eme alakja ellen a parlamentben, ujságokban, sőt a szaklapokban sok kifogás hangzott el.

A magyar posta járművei és levélgyűjtő szekrényei oldalfalát soha, még a konjunkturák idején sem engedte át hirdetési célra.

Postásnapok rendezését kívánja meg újabban a német postaminisztérium kerületi igazgatóságaitól. A kerületi postásnapok rendezése egy láncszem abban az előrelátó programban, melyet a német posta népszerűsítése, illetve a közönségnek a posta berendezkedésével való megismertetése érdekében a postaminisztérium oly kitartással igyekszik megvalósítani.

A postásnap abból áll, hogy a kerület vezetője a kerület székhelyére meghívja a kerület politikai, közgazdasági, pénzügyi és kereskedelmi életének tényezőit és a meghívott vendégek előtt az e célra kiválasztott postai előadók a posta belső berendezését, a postának gazdasági életre és a gazdasági tényezőknek a postára való befolyását, egyes különleges postai berendezkedéseket szabadeloadás keretében ismertetik és ilyen módon igyekeznek a nagyközönséget közelebb hozni a postaintézethez. Az előadásokat rendszerint egy postai üzemnek, hivatalnak bemutatása követi, ahol a meghívottaknak tanulságos gyakorlati felvilágosítások után van alkalmuk a posta különleges berendezéseivel közvetlen megismerkedni. Az előadásokat vitakérdések felvetésével teszik élénkebbé, amely alkalommal részben a külső körök érdeklődését a postai kérdések iránt állandóan ébrentartani igyekeznek, részben a különböző társadalmi rétegek képviselőinek gyakorlati hozzászólása útján a

posta vezetőségének is alkalma nyílik közvetlen megismerkednie az egyes érdekelt-ségi köröknek a postával szemben felmerült kívánságaival.

Ugyanezt a célt szolgálja a német posta ama újabb céltudatos rendelkezése, hogy az ország különböző részeiben emelt új postaházakat mindig a környék érdekeltségének legtágabb bevonásával, ünnepélyes formák keretében adja át a közhasználatnak.

A házavató ünnepségeket igen ünnepélyes külsőségekkel igyekeznek a résztvevőkre felledhetlenné tenni. Így pl.: határozottan érdekes az az ünnepi menet, amellyel az érdekelt hivatal személyzete a régi épületből ünnepélyesen, testületileg átvonul az új épületbe, hogy azt birtokába vegye. Ezt az ünnepi menetet a legrégebb szabványu kétfogatos kariol nyitja meg, melynek lovait két oldalt régies diszgyenruhába öltözött postalegény vezeti; a kocsis szintén diszgyenruhába öltöztetve ül a bakon. Ezt követi két villamosüzemű kézbesítő gépkocsi (phänomobil), mint a mult és jelen szimbólumai. A következő kocsiban az új hivatal vezetői, majd a posta legöregebb nyugdíjasai foglalnak helyet. Azután jönnek a hivatali alkalmazottak: a tisztviselők fekete ruhában, cylinderrel, az altisztek egyenruhában.

A német postának a közönség szélesebb rétegeinek propagandaszerű felvilágosító tevékenysége már eddig is igen jó gyümölcsöt termelt. Erről tanuskodnak a német napilapokban mindgyakrabban megjelenő komoly irányu cikkek, melyek megértő szeltemben foglalkoznak a postának a közönség érdekeit is érintő kérdéseivel.

Helyénvaló lenne, ha nálunk is kísérlet történnék a nyilvánosság figyelmének egyik másik, őket is érdeklő postai kérdésre való irányítására.

Mellékfoglalkozások üzését a német Reichs-Bundes-Gesetz 16. §-a a német állami alkalmazottaknak az alábbi feltételek mellett engedi meg:

A mellékfoglalkozás az alkalmazott eredeti hivatásával járó kötelességeit, illetve a birodalom érdekeit semmi körülmények között sem érintheti. Csakis olyan mellékfoglalkozás üzése van megengedve, mely a tulajdonképeni hivatal méltóságával összeegyeztethető. A mellékfoglalkozásnak nem szabad veszélyeztetnie azt a szempontot, hogy az állami alkalmazott egész munkarejét továbbra is az állam szolgálatának szentelhesse. E szempont helyes elbírálásához más kiinduló pont hiányában a szóbanforgó mellékfoglalkozás után kilátásba helyezett jövedelem veendő figyelembe. Legtöbb esetben ugyanis már ebből az egyetlen körülményből helyesen lehet következtetni arra, hogy vajjon a mel-

lékfoglalkozás elfogadása az illetőt eredeti hivatali állásával összekötött kötelezettségei elhanyagolására kényszerítik-e, vagy sem.

Magánvállalatoknál elfogadott mellékfoglalkozásokból eredő összes mellékjövedelem, még ha e magánvállalatok államsegélyt élveznek is, az érdekelt tisztviselőt illetik meg.

Közintézeteknél vállalt mellékfoglalkozások jövedelme általában szintén az érdekeltet illeti, de az e címen kifizetésre kerülő javadalmak a költségvetésben teljes összegükben feltüntetendők és számításba veendők. Ide számítandó valamely állami alkalmazottnak esetleges egyetemi előadásából eredő mellékjövedelme is. Az állami alkalmazottak főalkalmazásával esetleg összekötött mellékjövedelmeket illetőleg alapon gondolat az, hogy egyetlen állami alkalmazottnak sem szabad állami alkalmazásából folyólag, tehát szolgálati kötelezettségéhez tartozó melléktevékenységéért még az esetben sem külön díjazást kikötni, ha ez a mellékfoglalkozás netalán valamely magántársaság, vagy pénzintézetnél viselt felügyeleti tagságával függ össze. Ilyen minőségben tett esetleges utazásairól azonban az állami alkalmazott utiszámlát nyújthat be. Elesik utiszámla benyújtásának oka minden olyan esetben, amikor az illető magántársulat, amelynek érdekében a félhivatalos szolgálati ut szükségessége felmerült, az utiköltségeket maga viseli, avagy díjtalanul szállást, ellátást biztosít a kiküldöttnek. Az érdekelt alkalmazott köteles esetleges utiszámláján nyilatkozni arról, vajjon a társaság részéről pénzben, vagy természetben nem történt-e meg kiadásainak részben, vagy egészben való megtérítése.

Ha az állami alkalmazott valamely pénzintézetnél hivatali állásából kifolyólag állandó jelleggel lát el bizonyos mellékfoglalkozást, a társulatok által az érdekelt tisztviselő különmunkájának ellenértékeként kiutalt különdíjazásnak az illető tisztviselő felsőbb hatósága által e külön munkáért megállapított havi összegét meghaladó többlet, sőt az üzleti részesedés is, utolsó filéig a kincstárt illeti.

Közli: *Dr. Kovács József*

Az összebeszélte nyelvű táviratozás tanulmányi bizottsága által mult év őszén Cortina d'Ampezzóban kiadott jelentést az Északamerikai Egyesült Államok kormánya a f. év őszén Washingtonban összeülő nemzetközi rádiótávíró értekezleten folytatólagos tanulmány tárgyává kívánja tételni, ezért azt tervezi, hogy ezt a munkálatot a rádióértekezlet egy külön bizottságához utalja. Az Unio kormánya ezért az érdekelt államokat és magántársaságokat diplo-

máciai uton szakképviselőiknek e célból a washingtoni rádióértekezletre való kiküldésére és képviselőiknek megfelelő meghatalmazással való ellátására kérte fel.

Irányított rövid hullámrendszerü (beam) rádiótávíróforgalom nyilott meg f. évi július hó 5-én Anglia és a Délafrikai Unio (Capetown) között, melyet az angol posta-igazgatás tart üzemben. Az utirány jelzése Empiradio, melyen az angliai táviratokon kívül a többi országok táviratai is irányíthatók. A megnyitást megelőző s a Marconitársaság által végzett táviratozási próbák igen jó eredménnyel folytak, úgy, hogy naponta úgy az angol-délafrikai, mint a fordított irányu forgalomban kb. 160.000 szavas forgalom lebonyolítása biztosítottnak látszik. Az új viszonylat adóállomásai két hullámhosszon dolgoznak nappal 16 méteres, éjjel 33 méteres.

Portugália a belföldi interurbán távbeszélőforgalomban a beszélgetési díjakat 33%-al felemelte.

Az angol rádióhírmondó előfizetők száma állandóan erős emelkedést mutat. 1927. március végén a kiadott engedélyek száma 3,253.485 volt, amely magában március havában 18.845 engedélyszaporulatot jelent, az 1926. évi május havi előfizető számhoz viszonyítva pedig 241.845 szaporulatot.

Közli: *Dr. Havas Ferenc*

Az üzemegyszerűsítés és takarékoság terén az utolsó három évben foganatosított rendszabályokról a német posta összefoglaló jelentést terjesztett a parlament elé. E jelentésből kivehetően a németek igazán mindent megtettek az utóbbi időben, hogy az igazgatási és üzemi költségek terén lehető megtakarítást érjenek el. E megtakarítások évi átlagát 120 millió birodalmi márkára becsüli a jelentés. Ezzel kapcsolatban a postaminiszter e tárgyban újabb rendeletet is bocsájtott ki.

E rendelet értelmében valamennyi postai szerv üzemvezetését gazdaságosság szempontjából legrövidebb időn belül újból, rendszeresen felül kell vizsgálni. E felülvizsgálatot nem a zöld asztal mellett, hanem az arra hivatott elméleti, de főleg gyakorlati tudással rendelkező tisztviselők a helyszínen végzik. E felülvizsgálat egyformán kiterjed az illető postai szerv területi elhelyezésének, helyiségeinek, munkahelyeinek, berendezési tárgyainak és butorainak abból a szempontból való tüzetes és részletes bíráló vizsgálatára is, vajjon mennyire felelnek azok meg a postai üzem gazdasági természetének, s vajjon az üzemvezetés és igazgatás alkalmazkodik-e kellő mértékben

a forgalom s általában a közönség igényei által jogosan támasztható követelményekhez.

Különös figyelemmel kell lenni ez alkalommal arra, hogy ugyanezen hivatal különböző munkahelyei, továbbá a különböző postai szervek helyesen kapcsolódnak-e egymáshoz, hogy a legrövidebb uton és idő alatt a legtokéletesebb munkaeredmény elérhető legyen; mellőzhető, tehát felesleges eljárásokat az üzemből és igazgatásból egyaránt és feltétlenül ki kell kapcsolni; az üzemszüneteket (a hivatalok forgalommentes vagy csekélyforgalmu időszakait) lehetőleg kerülni, vagy legalább is megfelelően hasznosítani kell és gondoskodni a munkások állandó és gazdaságos kihasználásáról; e célból ott, hol az üzem gazdaságossága kívánatos, az üzemeknek gépi berendezések létesítésével történő tökéletesítéséről is a legteljesebb mértékben gondoskodni kell; ugyanezt a célt szolgálják a személyzet teljesítő és munkaképességének állandóságát biztosító egészségi berendezések tökéletesítése; a hivatali célokra szolgáló épületek és a munkahelyek tisztaságának, egészségességének, jó fűtésének és világításának, szellőztetésének és portalanításának állandó ellenőrzése, stb. Különösen fontos ama alapgondolatnak észszerű keresztülvétele, hogy az üzemnél, mint az igazgatásnál, hogy minden embert tehetségeinek leginkább megfelelő helyen kell alkalmazni; e tekintetben a munka és üzemi gazdálkodás, valamint az üzemvezetés terén újabb eszközölt tudományos kutatások eredményeit is a legteljesebb mértékben figyelembe kell venni; végül kimondja e rendelet, hogy e gyökeres újjászervező és ellenőrző munkánál a személyzet kiváló egyedei ép úgy, mint azok szervezetei is meghallgandók.

A kerületi igazgatóságok már is felhatalmazást kaptak — s ez talán e nagyfontosságú rendeletnek legkiemelkedőbb része, — hogy a rendelkezésükre bocsátott anyagi eszközök keretén belül, a felsorolt vezetőgondolatok figyelembevételével, az üzemnél és az igazgatásnál helyesnek és jónak ítélt javításokat, változtatásokat saját hatáskörükben és azonnal hajtsák is végre és csak egész különleges esetben kérjék a minisztérium beavatkozását.

Ilyen alapvető, a német postaszemélyzet minden egyes tagjára számító és reájuk, valamint a kenyeret adó intézet iránt oly sokszor kimutatott érdeklődésükre építő eme rendelkezés semmi esetre sem tévesztheti el hatását. Hisszük, hogy e rendelkezések eredményeként a német posta újabb, az eddiginél is örövendesebb fejlődésnek és haladásnak néz eléje.

Házi levélszekrények rendszeres felállításának kötelezővé tétele érdekében a német posta régebb idő óta tiszteletreméltó küzdelmet folytat.

Ujabban azután egy nagyobb postahivatal vezetőjének — Frankfurt a/M. példájára — ismét sikerült elérnie, hogy a városi építészeti hivatal, általános közlekedési érdekekre hivatkozással, az új építkezéseknél házi levélszekrény felállítását (a földszinti bejáró udvar felőli részén) kötelezővé tette.

Kanada. A régi „K. u. K.“ vitákra emlékeztető hirt olvastunk Kanadáról, erről a részben angol, részben francia nyelven beszélő angol dominiumról.

1927. július 1-től — amikor a kanadai konföderatio 60. éves évfordulóját ünnepelte, — a postaigazgatás az eddig csak angol nyelvű postabélyeg helyett kétnyelvű bélyeget adott ki. Az engedmény azonban csak két betű: az angol „Post“ szó mellett franciául is kiírják „Postes“. Két betű, de a kanadaiak, legalább is a francia nyelvű lakosok, ebbe ugyanannyit belemagyaráznak, mint mi, amikor a „K. k.“ átváltozott „K. u. k.“-vá. A bélyeget a francia lakosság tömegestől veszi, míg az angol nyelvűek egy része bojkottot akar rendezni ellene.

Dr. F. K.

Időntuli küldemények repülőgéppel. Abból a célból, hogy a repülőgépet, ha a teljes óceánátrepülés ideje még nem is jött el, mégis fel lehessen használni a postaszolgálatában, Amerika érdekes ujitással kísérle-

tezik. New-York postamestere augusztus 18-án közölte, hogy a 20-án Európába induló Leviathan gőzös részére a hajó indulása után is készítenek zárlatot, amelyet repülőgépen fognak a hajó után küldeni. A repülőgép 21-én fog indulni és továbbítani fognak vele minden olyan küldeményt, amelyen a ½ uncia után 10 centet kitevő „időntuli“ díj le van róva. Sajnos a kísérlet nem sikerült. A repülőgép rendes időben elindult ugyan 4 zsák levélanyaggal, de oly ködbe jutott, hogy kénytelen volt visszatérni.

Dr. F. K.

Postaszákok díjmentes szállítása tengeri hajókon. Az olasz postaigazgatás az Amsterdamban székelő „Nederland“ és a Rotterdamban székelő „Rotterdamsche Lloyd“ hajózási vállalatokkal szerződést kötött, amelynek értelmében a nevezett vállalatok az Olaszországból eredő és Holland-Indiába szülő levélpostai zsákokat díjmentesen szállítják. A díjmentes szállítás kiterjed az üres zsákok visszaküldésére is. Sőt a társaságok a zsákokban levő küldeményekért teljes postai felelősséget vállalnak.

Dr. F. K.

Amerikai méretek. Az Amerikai Egyesült Államok legújabb statisztikája szerint a bevételek összege 659 millió dollár, míg a kiadásoké 679 millió, a hiány tehát 20 millió dollár. A bevételek 83%-a postabélyegek eladásából ered. Az évente eladott postabélyegek darabszáma 18 milliárd! Erre 1000 tonna papírt, 575 tonna gummit és 500 tonna festéket használnak fel.

Dr. F. K.

H I R E K.

Elkészült a bajai új postaház. A bajai új postaház 1927. augusztus havában elkészült. A benne levő 5 tisztviselői és 3 altiszt lakást 1927. április havában foglalták el, a hivatal pedig 1927. augusztus hó 20-án költözött be.

Az épület jórésben kétemeletes, földszinten van a posta, elsőemeleten a telefon és távirtda, a második emeleten a tisztviselői lakások vannak. A levélposta és főpénztár helyisége körül egyes csoportosul a levélhordók, rovatoló és spedicio, valamint a főnöki iroda, amely egyuttal éjjeli felvételekre is alkalmas. A csomagfelvétel külön utcai bejáráttal bír.

Az épület központi fűtéssel, villanyvilágítással, csatornázással és külön artézi kúttal és vízvezetékkel van ellátva.

A sikerült épület Medgyaszay István okl. építész, kormányfőtanácsos műve.

Örkény és Érsekvadkert első fecskéi a postamesteri hivatalok új épületsorozatának. Az országban épülő postamesteri házak sorát az Örkényi és Érsekvadkerti házak nyitják meg. Az örkényi ház a szegedi postaigazgatóság október 31-én vette át s rövidesen az érsekvadkerti épület is beköltözhető állapotban lesz.

A makói új postaház. Az ország postahivatalai közül egyike volt a legkedvezőtlenebb elhelyezésűeknek a makói.

Miután a folyó évi hitelben sikerült a megkezdéshez szükséges hitelt biztosítani, s a tulajdonosok a bérletet meghosszabbi-

tani nem akarták, a terveket nyilvános pályázat útján biztosítottuk, melyen az első díjat Neuschloss Knutli Kornél és Gyenes Lajos nyerték el.

A hivatali tervek is elkészültek és a múlt hó végén az építési munkákat megkezdtek, s így ha a munka tovább simán halad, a jövő év folyamán az épület rendeltetésének átadható lesz.

A Budapest 70. számú hivatal felvételi helyiségét újból átalakítottuk. Az átalakítás folyamán új, teljesen modern kezelési korlátokat állítottunk fel, melyek mintájára fogjuk az újabb épületeket is berendezni.

Készülő új szabályzatok. Az 1927. év korszakalkotó jelentőségű a postai szabályzat kodifikatorius munkájában. Ez évben jelent meg a távirida üzleti szabályzat, a távbeszélő üzleti szabályzat, továbbá a rádiórendelet összefoglalt új kiadása. Ezenkívül a nagyjelentőségű szabályzatok egész sorának előkészítése van előrehaladott stádiumban. Talán még e hónapban, de bizonyára az év végéig megjelenik az új "Fegyelmi Rendtartás", amely a korszerű reformok egész sorát valósítja meg a postai személyzetnek eddig is igen magas nivóju fegyelmi szabályzatában.

Közvetlenül a „Fegyelmi Rendtartás” megjelenése után kiadásra kerül a postamesteri kar várva-várt szolgálati szabályzata, amelyen már az utolsó simításokat végzik. Rövid idő kérdése az új postakezelési utasítás közrebozsajtása is, amely már ki van nyomva és most a részletes tárgymutató sajtórendezési munkálatai folynak.

A táviró és távbeszélő építési utasítás új kiadását is teljes erővel készítik elő az illetékes faktorok, hogy a régi kiadás évtizedek során elavult intézkedései helyébe, mielőbb a fejlődésnek megfelelő új rendelkezések lépjenek. A vámkezelési utasítás is kiadásra kerül a közeli napokban. Folynak végül a mozgópostakezelési utasítás előkészítő munkálatai is.

A Budapest—Wieni távolsági távbeszélőkábel f. évi október hó 1-én történt üzembehelyezése nyugat és észak felé irányuló távolsági távbeszélőforgalmunkban több tekintetben jelentős előnyöket hozott. Megszűntek a nagy várakozási idők. Átlag 15 perc alatt Wiennel még a legforgalmasabb órákban is megkapják a felek a közönséges beszélgetések kapcsolását, ami a drága sürgős beszélgetések váltását a minimumra redukálja. A beszélgetések érthetősége a kábelen igen jó és az időjárás viszonyok-

tól független. A kábelnek műszaki előnyei nemcsak a beszélgetések jóságát, hanem a nagy távolságra való beszélgetési lehetőséget is biztosítják.

Ez tette lehetővé, hogy a kábel segítségével a forgalom Bruxelles-sel, Hágával, Amsterdammal és Rotterdammal már is megindult és legközelebb Londonal is megindul. Ugyancsak a kábel kedvező hatása a beszélgetés jóságára tette lehetővé, hogy f. é. október hó 1-től kezdve valamennyi magyar központ, valamenyi osztrák és német központtal beszélhet.

A kábel pozsonyi ágának rövidesen várható megnyitásával kapcsolatban az általános magyar-csehszlovák távbeszélőforgalom felvételére is folyamatban vannak a tárgyalások. A kábelek üzembehelyezése a nyugat és észak felé irányuló távbeszélőforgalmunknak további fejlesztését, valamint a Balkán felől jövő s Magyarország által nyugat és észak felé közvetítendő beszélgetések forgalmának növelését is lehetővé teszi.

A postavezérigazgatósági könyvtár újabban a következő művekkel gyarapodott:

Szovjet-Oroszország postaigazgatásának ajándéka: A posta Oroszországban a XIX. században. — Nógrádi Gyula: A Kormányszó és a Horthy nemzetség. — Balogh—Kovrég: Társadalompolitikai feladataink. — Parassin—Gortvay: Közegészségügyi feladataink. — A belga postaigazgatás ajándéka: Postatakarékpénztári jelentés az 1926. évről. — Király Kálmán: Modern utak építése. — Khayll: Ólomakkumulátorok kezelése. — Banneitz: Taschenbuch der drahtlosen Telegraphie und Telephonie. — Dr. O. Goebel: Taylorismus in der Verwaltung. — Levin Imre ny. postafőfelügyelő ajándéka a következő két könyv: Dr. Domány, A magyar szanálás. — Dr. Halmay: A reviziós gondolat a világpolitikában. — Geszti: Földrajzi világkép. — Geszti: Földrajz: Európa és Ázsia leírása. — Szundy—Bogányi: Segédlet a harcászati szabályzathoz. — Harms: Die Stromversorgung von Fernmelde-Anlagen. — Ungarisches-Wirtschafts-Jahrbuch 1927. — Magyarországi Rendeletek Tára 1926. évf. — Dendy Marshall: The British Post Office. — Vállalkozók évkönyve és Cím-tára 1927. — Dr. Orbán Lajos postatitkár ajándéka: Budapesti Hirlap 1914—1918. évf.

A kiadásért a felelős szerkesztő felel.

EGYESÜLETI ÉRTESITŐ

A „MAGYAR POSTA“ MELLÉKLETE, A MAGYAR POSTA JOGÁSZ
ÉS MÉRNÖK TISZTVISELŐI ORSZÁGOS EGY. TAGJAI RÉSZÉRE

Olvasóinkhoz. A „Magyar Posta” eddigi egyesületi szakfolyóiratunk új köntöst kapott, a m. kir. posta legfőbb hatóságainak hivatalos szakfolyóiratává lett. Nagy dicsősége az Egyesületünknek. Szívből örvendhetünk neki, mert elismerése egyesületi lapunk komoly nivójának, szakirányu uttörő munkájának. Kétszeres az örömnünk, hogy lapunk új jellegében is szolgálni fogja egyesületi hirszolgálatunkat a jelen értesítő alakjában, hogy lehetőleg frissen, elevenen, férfiasan, de higgadt és komoly formában szócsöve legyen kari érdekeinknek, postai jogász és mérnök társadalmunk életének.

Egyesületünk és szaklapunk eddigi tevékenységének elismerése-mellett, szakfolyóiratunk új jellege igen határozó megnyilatkozása annak a szeretetnek is, amellyel legfőbb vezetőségünk — Miniszterünk és Vezérünk — a rájuk bízott nagy feladatokat, — ezek között a személyzet szaktudásának ügyét felkarolják.

Adja Isten, hogy a vezetőség és személyzet vállvetett igyekezetét siker koronázza...

Lapunk új szerkesztőjének: dr. Szántó Lajos postatanácsosnak ezek voltak beköszöntő szavai. Megrendülve közöljük olvasóinkkal, hogy szerkesztőnket e hó 13-án délelőtt váratlanul kiragadta soraink közül a kérlelhetlen halál.

Szerkesztőváltás. Szakfolyóiratunk hivatalos jellegüvé fejlesztése szerkesztőváltással járt. Dr. Loky Zoltán postatanácsos kartársunk, aki a postatisztképző tanfolyam titkári teendőivel, kulturegyesületi és egyéb társadalmi ügyeink intézésével amugy is igen sokirányu feladatot lát el,

a „Magyar Posta” hivatalos jellegüvé átalakulásakor megvált szerkesztői tisztétől. Szerkesztői munkásságáért a postás, jogász és mérnök társadalom köszönetét tolmácsoljuk.

A lap új szerkesztőjévé a szerkesztő bizottság — felsőbbségünk jóváhagyásával — dr. Szántó Lajos postatanácsost hívta meg. Társszerkesztő és a műszaki melléklet szerkesztője Petainek József postafőmérnök lett.

Mit várhatunk. Ez a kérdés forog ma közszájon tisztviselő társadalmunkban — s úgy véljük aktuálisan — ma már nyílt titok, hogy a tisztviselői illetmények rendezése küszöbön áll. Százalékszámokról folytak a találgatások, de biztosat lapunk zárta még senki sem tud, úgy véljük, nem is tudhat, mert az illetékes faktorok ily alkalmakkor a törvényjavaslat parlament elé terjesztéséig számítgatnak és tanácskoznak a megoldás módjáról s a tanácskozások során a tervek folyton változhatnak.

Nagyfontosságú tárgyalások indultak e napokban a minisztériumokban az 1928/29. évi költségvetésről is. Most főnek az üstökben a különféle tervek a jövőt illetően. Személyzeti körökben elsősorban a státuszszámok számai tekintetében imádkoznak a tárgyalások kedvező menetéért. A mi státuszunk nagy bajai is most vannak választalon. Ezuton is nyomatékkal kérjük intéző köreink jóindulatát a tarthatatlan B. csoportok megszüntetése érdekében. 148 B. csoportbeli a 300 főnyi jogász státuszban! Mennyi keserűségnek, kedvetlenségnek kuforrása. A forgalmi kar nagyarányu állandó és igen helyes utánpótlása mellett, e kar aránylag rövid idő alatt, mentes lehet a „B”-től, vajjon közel 12.000 főnyi kincstári postás közül 148 jogász legyen a zöme azoknak, akiknek reménytelenül kell viselniük a B. csoport bélyegét?

Ha ceruzát veszünk a kezünkbe azt látjuk, hogy talán 50—60.000 pengő évi kiadástartalékkal egy csapásra le lehetne vágni a B. csoport átkos hydrájának fejét. Kevés költséggel lehetne segíteni az első fokozatokban megrekedt jogászokon és mérnökön is. Ma már igen sok főiskolát végzett tisztviselő 9 éve stagnál egy helyen.

Tudjuk, hogy legfőbb postai hatóságaink maguk is átérzik a helyzet igazságtalan

voltát és segítségre törekcszenek. Vajha sikerre vezetnének törekvéseik. Várunk, bízunk, remélünk!

A postavezérigazgatóság postaiüzleti és kezelési osztályának új vezetője. Miniszterünk dr. Tóth Kálmán postaigazgatót bizta meg a postavezérigazgatóság 4. ügyosztályának vezetésével. Jogász szakosztályunk elnökének e megbízatása mindnyájunkat igaz örömmel tölt el. Dr. Tóth Kálmánt mint nagy tudású, kiváló erélyű főtisztviselőt és szeretetteljes, jóindulatu kartársat jogász és mérnök kollegáinak őszinte nagybecsülése övezi, de igaz tisztelettel néznek egyesületközi bizottságuk elnökére a postaszemélyzet összes többi csoportjai is.

Elfoglalta állását a soproni postaigazgatóság új vezetője. Szeptember hóban vette át Sopronban az igazgatóság vezetését dr. Hollán Péter postafőigazgató. Nyugati végvárunk postás társadalma új vezetőjének személye garancia arra, hogy a soproni kerület jó hírre s az ottani postások népszerűsége továbbra is fejlődjék és virágozzék.

Nyári kuglizó összejövetelek véget értek — jönnek a téli családi esték. Az őszi hideg napjai elriasztották már a Bruckbauer bácsi kuglizójának legkitartóbb „favágóit“ is. A nagyszerű kugli-délutánok folytatásaként, egyesületünk elnöksége feljuttja az elmúlt években oly közkedveltségnek örvendett téli, családi összejöveteleinket is. Ezért decembertől kezdve a téli hónapok minden első csütörtök estéjén a Magyar Tisztviselők Országos Egyesületének Eszterházy-utcai helyiségeiben újból összegyűjti intézetünk jogászainak és mérnökeinek családtagjait, kedélyes ismerkedésre.

Az első ilyen esti, családi összejövetelt december 1-én, csütörtök este tartjuk meg. Gyülekezés 8 és 9 óra között. Miután a tisztviselők egyesületének konyhája kitűnő főztjéről előttünk is jólismert, tagjaink ez összejöveteleinknél vacsorájukat is társaságban költhetik el, azonban e tekintetben semmiféle kényszer fenn nem áll.

† **Dr. Gogucz Gyula postatanácsos.** Váratlan csapás érte ismét karunkat, Gogucz Gyula dr. postatanácsos elhunytával. Hivatalos kiküldetésben, Hatvanban érte hirtelen támadt betegsége, mely néhány nap alatt végzett vele. Október 30-án temettük el nagy részvéttel a budapesti farkasréti temetőben. Gogucz dr. az üzemi tisztviselők fiatalabb generációjának szakképzésében fejtett ki igen érdeműs működést s korai

halála főképp e téren jelent igen érzékeny veszteséget. — Sorscsapásokkal sujtott gyászoló családjával szívből együttérzünk.

Dr. Baló Géza ny. főigazgató nov. hó 12-én bekövetkezett haláláról is lapzártá után értesülünk, mély sajnálattal. Munkássága annyira komoly értéket jelent a magyar táviró történetében, hogy méltatására legközelebb visszatérünk.

Hősök emlékezete. A háboruban hősi halált halt postásokért, — mint minden évben, — az idén is rekviemet mondatott a posta személyzete. A november 5-én reggel tartott rekviemet, a vármegyeháza dísztermében gyászünnepély követte, amelyen az ünnepi beszédet dr. Mayer József postafőigazgató mondta, Schéda Gyula postatiszt pedig dr. Hargitai Tihamér segédtitkár szép versét szavalta. Jelen voltak az ünnepélyen Demény Károly államtitkár, kívül a vezérigazgatóság főtisztviselői, továbbá Fejér Ottó ny. h. államtitkár és dr. Dencz Ákos miniszteri tanácsos, országgyűlési képviselők is. Ünnepély után a személyzet megkoszorozta a hősi halottak főpostai emlékművét.

Kitüntetések. Jelentős momentum intézményünk megbecsülése tekintetében, hogy az utóbbi időben Kormányzó ur öfóméltósága személyzetünk több tagját részesítette kitüntetésben.

Salamon István postafőigazgató nyugalmába vonulása alkalmából a II. osztályu magyar érdemkereszt pompás kitüntetését kapta.

Piláth Vilmos nyug. postahivatali igazgató, Biskey Karola főellenőrnő, Mezey János békési, Werner Lujza bácsalmási és Putony Mihály turkevei postásmester pedig az államfő elismerését nyerték el.

Wagner Richárd és Farkas Károly postamesterek a főpostamesteri címet kapták kiváló működésükért.

Egyesületünk igazgató választmánya december hó 1-én d. e. 1/29 órakor a Vezérigazgatóság tanácstermében (II. em.) ülést tart. Vidéki kartársainkat kérjük, hogy ez ülésen mennél nagyobb számmal sziveskedjenek úgy megjelenni, hogy az esti családi összejöveteleken is résztvehessenek.

Egyesületünk Jogász Szakosztálya november 23-án d. u. 5 órakor szakosztályválasztmányi ülést tart.

Tájékoztatásul közöljük, hogy szaklapunkba havonként 20-ig beküldött cikkek kerülhetnek a rendszerint 25-én tartandó szerkesztő bizottsági ülés elbirálása elé.

A „Magyar Posta“ szerkesztősége és kiadó-hivatala:
Budapest, I., Krisztina körút 12. sz. Budai postapalota III. 321.
Telefonszám: Kr. 504—13. — Műszaki ügyekben Kr. 505—33.

Hellas rt., Budapest. (Igazg. Kovács Mátyás.)